

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 3 Ders Kurulları Değerlendirme Anketi Sonuçları

Muğla Sıtkı Koçman University Faculty of Medicine Phase 3 Committees Evaluation Survey Results

Edip Güvenç Çekiç¹, Mert Küçük^{2,3}

¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, Muğla
²Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Muğla
³Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı, Muğla

Özet

Bu çalışmada, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi (MSKÜ) Tıp Fakültesi dönem 3 öğrencilerinin aldıkları tıp eğitiminden memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi ve memnuniyet düzeylerini etkileyen faktörlerin araştırılması amaçlanmıştır. Çalışmada, 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında ölçme ve değerlendirme komisyonu tarafından MSKÜ Tıp Fakültesi Dönem 3 öğrencilerine uygulanan memnuniyet anketleri değerlendirilmiştir. Öğrencilere, ilk 5 ders kurullarını değerlendirdikleri 13 sorudan oluşan ders kurulu memnuniyet anketi uygulanmıştır. Ders kurullarındaki memnuniyet düzeyleri 5'li Likert ölçeği kullanılarak değerlendirilmiştir. Ankette sorulan "Bu kurulu genel olarak değerlendiriniz." sorusuna verilen yanıtlar, öğrencilerin bu ders kurulu hakkındaki genel memnuniyet düzeyini gösterdiği kabul edilmiştir. Bu çalışmada ayrıca öğrencilerin sınav başarıları kaydedilmiş olup memnuniyet düzeyleri ile benzerlik ilişkisi değerlendirilmiştir. Öğrencilerin ankete katılım oranları %43.7-75 aralığında değişmektedir. Birinci ve beşinci ders kurullarındaki genel memnuniyet düzeyi ortalamasının (sırasıyla 3.6±0.75; 3.6±0.70) diğer kurullarla karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur (p<0.05). Anketteki "Bu ders kurulu bilgi birikimimi ve davranışlarımı olumlu yönde etkiledi." sorusuna verilen yanıtlar ile genel memnuniyet düzeyine verilen yanıtlar arasında her kurulda anlamlı bir ilişki olduğu (p<0.01 her kurul için sırasıyla korelasyon katsayıları: 0.54; 0.75; 0.62; 0.73; 0.50) görülmüştür. Ayrıca, ders kurulu "genel memnuniyet düzeyleri" ile sınav yüzde başarıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu (p=0.02, r =0.932) görülmüştür. Bu çalışma, öğrencilerin verilen tıp eğitimi hakkındaki memnuniyetlerini değerlendirerek öğrencilerin de aldıkları eğitimlerin iyileştirilmesine katkıda bulunabilmesi bakımından önemlidir. Çalışmanın bulguları idare ve öğretim üyeleri ile paylaşılmış olup önemli konularda ilerleme sağlanmıştır. Anketlerin ilerleyen yıllarda tekrarlanarak memnuniyet düzeylerinin değişiminin izlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca çalışmamızın verilerinin MSKÜ Tıp Fakültesinin ulusal ve uluslararası akreditasyonu amacıyla fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Memnuniyet Anketi, Öğrenci, Tıp Eğitimi

Başvuru Tarihi / Received: 23.02.2017

Kabul Tarihi / Accepted : 03.10.2017

Giriş

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi (MSKÜ) Tıp Fakültesi, Üniversite Senatosunun 20/12/2006 tarih ve 366/4 sayılı kararı ile teklif edilmiş olup, 2007/12149 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulması kararlaştırılmıştır (1). MSKÜ Tıp Fakültesi 2011-2012 Eğitim Öğretim yılında ilk öğrencilerini kabul etmiştir. Fakültede hali hazırda

Adres / Correspondence: Edip Güvenç Çekiç
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, Muğla
e-posta / e-mail : edipgcekcik@mu.edu.tr

Abstract

In this study, it was aimed to determine the satisfaction levels of the 3rd year students of Muğla Sıtkı Koçman University (MSKU) Faculty of Medicine and to investigate the factors affecting their satisfaction levels. In this study, the satisfaction surveys applied to the 3rd year students of the Faculty of Medicine during the 2015-2016 academic year were evaluated. The satisfaction surveys consisting of 13 questions that evaluating the first 5 committees were applied to the 3rd year students. Satisfaction levels in committees were evaluated with a 5 point Likert scale. In the survey it was accepted that the results of the question item entitled "Please rate the committee in general" indicated the level of overall satisfaction of the committees. In this study, students' grades in the exams were recorded and the relation between students' grades and their satisfaction levels was evaluated. Students' participation rates to the survey varied from 43.7% to 75%. The levels of overall satisfaction in the first and the fifth committees were found statistically significantly higher when compared with other committees (3.6 ± 0.75; 3.6 ± 0.70, respectively) than the other committees (p<0,05). There was a significant relation between the overall satisfaction levels and the answers given to the "This committee had positive effects on my knowledge and attitudes" entitled question item in all interpreted committees (p<0.01 Pearson correlation coefficients were 0.54, 0.75, 0.62, 0.73, 0.50 respectively for each committees). There was also a significant correlation between the overall satisfaction levels and the exam grades of the committees (p = 0.02, r = 0.93). The study is important in order to give students an opportunity to contribute their medical education by evaluating their satisfaction levels. The findings of the study were shared with the administrative bodies and the faculty's academic members and the progress has been made in important issues in due course. It is aimed to repeat the surveys in the following academic years to monitor the change in students' satisfaction levels. Moreover, it is considered that the data of this study will aid the national and international accreditation initiations of MSKU Faculty of Medicine.

Keywords: Medical Education, Student, Satisfaction Survey

yaklaşık olarak 300 öğrenci eğitim almaktadır. 2016-2017 Eğitim -Öğretim yılı sonunda MSKÜ Tıp Fakültesi ilk mezunlarını verecektir.

Fakültemizde Probleme Dayalı Öğretim (PDÖ) destekli hibrit entegre eğitim sistemi uygulanmaktadır. Dönem 3 öğrencileri toplam 6 kurulda ders görmektedirler (Tablo 1). Dönem 3 öğrencilerine, 6. kurul içinde 1 hafta süren PDÖ dersi verilmektedir. İlk 5 kurul içinde en fazla ders saati, Klinik Bilimlere Giriş Dersi'ne aittir (Tablo 1). Her kurulun ders içeriğine bağlı olarak farklı kliniklerdeki Anabilim Dallarından öğretim üyeleri teorik ve/veya pratik dersler vermektedirler. 6 kurul sınavının ortalamasının %60'ı ve yılsonu sınavının %40'ı hesaplanıp toplanarak ağırlıklı yılsonu

geçme puanı belirlenmektedir. Yılsonu geçme puanı 60'ın altında kalan öğrenciler başarısız sayılarak bütünleme sınavına girme mecburiyetindedirler. Bütünleme sınav sonunda da, yılsonu geçme notu 60'ın altında kalan öğrenciler başarısız sayılarak aldıkları yıldaki dersleri tekrar

almak zorunda kalmaktadır. 6 kurul sınavının ortalaması 85 olan öğrenciler yılsonu sınavına girmeme hakkına sahiptir. Bu şartı karşılamayan öğrenciler yılsonu sınavına girmek mecburiyetindedir (2).

Tablo 1. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 3 Ders Kurul adları (Tablo 1A) ve ders içerikleri (Tablo 1B).

Tablo 1A.

Kurul Adları	Hafta Sayısı	Toplam Pratik Ders Saati n (%)	Toplam Ders Saati
1. Doku Zedelenmesi ve Enfeksiyon	6	11 (8.1)	128
2. Dolaşım ve Solunum Sistemleri	6	23 (16.0)	144
3. Sindirim ve Hemopoetik Sistemler	5	23 (16.8)	137
4. Endokrin ve Ürogenital Sistemler	7	32 (19.2)	167
5. Hareket Sistemi. Nöropsikiyatri	5	22 (17.3)	127
6. Halk Sağlığı ve Aile Hekimliği	7	23 (17.0)	135
Toplam	36	134 (15.9)	838

Tablo 1B.

		Klinik Bilimlere Giriş n (%)	Tıbbi Patoloji n (%)	Tıbbi Farmakoloji n (%)	Klinik Mikrobiyoloji n (%)	Klinik Biyokimya n (%)
1. Kurul	Teorik	19 (14.8)	23 (18.0)	38 (29.7)	31 (24.2)	6 (4.7)
	Pratik	2 (1.6)	4 (3.1)	5 (3.9)	0	0
2. Kurul	Teorik	61 (42.4)	16 (11.1)	34 (23.6)	4 (2.8)	6 (4.2)
	Pratik	16 (11.1)	4 (2.8)	3 (2.1)	0	0
3. Kurul	Teorik	68 (49.6)	21 (15.3)	13 (15.3)	4 (2.9)	8 (5.8)
	Pratik	16 (11.7)	6 (4.4)	1 (0.7)	0	0
4. Kurul	Teorik	73 (43.7)	17 (10.2)	25 (15.0)	4 (2.4)	16 (9.6)
	Pratik	20 (12.0)	8 (4.8)	4 (2.4)	0	0
5. Kurul	Teorik	61 (48.0)	12 (9.4)	24 (18.9)	2 (1.6)	6 (4.7)
	Pratik	16 (12.6)	4 (3.1)	2 (1.6)	0	0

Tüm dünyada tıp eğitiminin kalitesinin artırılması için çalışmalar yapılarak standartların geliştirilmesi ve karşılaştırılması amaçlanmaktadır (3,4). Dünyada tıp eğitiminin niteliğinin geliştirmesine yönelik çalışmalar "Tıp Eğitimi Dünya Federasyonu" (WFME)'nin öncülüğünde küresel standartların belirlenmesi ve düzenlenmesi şeklinde gelişmektedir (4). Buna göre son olarak 2012 yılında yayımlanan Uluslararası Temel Tıp Eğitimi Standartları 2015 yılında revize edilmiştir (4). Yayımlanmış bu standartlara göre tıp eğitimi programının değerlendirilebilmesi ve iyileştirilebilmesi için öğrenci ve öğretim üyesi geri bildirimlerinin, mutlaka alınması gerektiği belirtilmiştir (4,5). Öğrencilerin geri bildirimleri genel bir tıp eğitimi değerlendirilmesi (6-8) şeklinde olabildiği gibi spesifik bir dersin/programın/durumun değerlendirilmesi şeklinde de yapılabilmektedir (9-11). Türkiye'de Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu (UTEAK) ve bünyesinde kurulan Tıp Eğitimi Programları

Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (TEPDAD) tarafından Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi değerlendirilmektedir ve uygunsa program akredite edilmektedir.

2015-2016 Eğitim öğretim yılında MSKÜ Tıp Fakültesi Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu tarafından tüm öğrencilere memnuniyet anketi yapılması planlanmıştır. Öğrencilerin verilen eğitimden memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi, ders kurulları hakkında geri bildirimlerinin toplanması ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır ve gerekli düzenlenmeler sağlanarak tıp eğitimde kalitenin artırılması hedeflenmiştir.

Çalışmamızda Dönem 3 öğrencilerinin anket sonuçlarını değerlendirerek, almış oldukları ders kurulları hakkındaki memnuniyet düzeyleri ve bunu etkileyen faktörlerin gösterilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca öğrencilerin kurul sınavları başarı yüzdeleri ile memnuniyet düzeyleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmanın MSKÜ Tıp Fakültesi eğitiminin ulusal ve

uluslararası akreditasyonu süreci için gerekli olduğu düşünülmüştür.

Gereç ve Yöntem

Bu çalışma, Dönem 3 öğrencilerine 2015–2016 Eğitim-Öğretim yılı boyunca yapılan memnuniyet anketleri sonuçlarının ve sınav başarılarının retrospektif olarak incelenmesi şeklinde yapılmıştır. Bu amaçla dönem 3 öğrencilerine almış oldukları kurulun sınavı tamamlandıktan sonra, almış oldukları kuruldaki memnuniyet düzeylerini ölçen anket yapılmıştır. Anketler, Ölçme Değerlendirme Komisyonu Dönem 3 sorumlusu Yrd. Doç. Dr. Edip Güvenç Çekiç tarafından öğrencilere uygulanmıştır. Uygulanan memnuniyet anketinde sorular 5 basamaklı Likert ölçeği kullanılarak değerlendirilmiş olup: Kesinlikle katılmıyorum 1 puan, Katılmıyorum 2 puan, Kısmen katılıyorum 3 puan, Katılıyorum 4 puan ve Kesinlikle katılıyorum 5 puan olacak şekilde ölçeklendirilmiştir. Anketteki her soru için verilen yanıtlar sınıflandırılmış olup verilen yanıtlar ve karşılık gelen puanları çarpılarak toplam puanlar hesaplanmıştır. Her soru için hesaplanan puanlar ankete katılan kişi sayısına bölünerek her soru için ortalama değerler elde edilmiştir. Ayrıca öğrencilere almış oldukları kurulla ilgili olumlu buldukları ve geliştirilmesi gereken yönleri belirtmeleri de istenmiştir. Açık uçlu bu sorulara verilen yanıtlar sınıflandırılarak değerlendirilmiştir.

Buna göre ilk 5 kurul değerlendirilmiş olup, 6. ders kurulu sınavından sonra öğrencilere ulaşılmadığı için 2015–2016 eğitim öğretim yılı için 6. kurul memnuniyet anketi yapılamamıştır. Her ders kurulundaki genel memnuniyet düzeyi ile ankette sorulan diğer sorular arasındaki ilişki korelasyon analizi ile değerlendirilmiştir.

Anket soruları, Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu tarafından Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesinde uygulanmış olan benzer anketler incelenerek hazırlanmıştır. Geçmiş dönemlerde elektronik posta yolu ile öğrencilere anket için ulaşılmaya çalışılmış ancak öğrencilerin ankete katılımları düşük olmuştur. Bu nedenle 2015–2016 eğitim-öğretim yılında öğrencilere anket sorularını cevaplamaları için optik form dağıtılmıştır. Değerlendirme kolaylığı açısından anketler optik okuyucu kağıtlara işaretlenerek yanıtlanmıştır ve verilen yanıtlar optik okuyucu cihaz tarafından kaydedilmiştir. Öğrencilerin ilgili kurul sınavında gösterdikleri başarı düzeyleri ayrıca korelasyon analizi yapılabilmesi için kaydedilmiştir.

Kurullar arasındaki ilişkiyi değerlendirebilmek için non-parametrik Kruskal Wallis testi ve Dunn's çoklu karşılaştırma analizi yapılmıştır. Ayrıca korelasyon ilişkisi değerlendirilmiştir. $p < 0.05$ ve $p < 0.01$ anlamlı olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

2015–2016 Eğitim-Öğretim yılı Dönem 3 kurullarına toplam 64 öğrenci düzenli olarak katılmıştır. Ankete katılımın oranlarının ise kuruldan kurula %43.7-75 aralığında değiştiği görülmektedir (Tablo 2).

Tablo 2. 2015–2016 Eğitim Öğretim Yılı Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 3 Öğrencileri Memnuniyet Anketi katılım-oranları

Ankete katılan öğrenci sayısı	
	n (%)
Kurul 1	41 (64.1)
Kurul 2	47 (73.4)
Kurul 3	42 (65.6)
Kurul 4	48 (75)
Kurul 5	28 (43.7)

Tablo 3'te ders kurulu memnuniyet anketinde sorulan sorular ve sorulara verilen ağırlıklı ortalama değerler gösterilmiştir. Ankette yer alan 13. soruya (Bu ders kurulunu genel olarak değerlendiriniz.) verilen yanıtların ders kurulu hakkında toparlayıcı bir bilgi sunduğu ve öğrencilerin ders kurulu hakkındaki genel memnuniyet düzeyini gösterdiği düşünülmüştür. Buna göre birinci ders kurulundan beşinci ders kuruluna genel memnuniyet düzeylerinin sırasıyla: 3.6 ± 0.7 , 2.7 ± 1.0 , 2.7 ± 1.0 , 2.9 ± 0.9 , 3.6 ± 0.7 olacak şekilde değiştiği görülmüştür. Birinci kurulun (Doku Zedelenmesi ve Enfeksiyon Ders Kurulu) ve beşinci kurulun (Hareket Sistemi, Nöropsikiyatri Ders Kurulu) diğer kurullardan istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksek bir memnuniyet düzeyine sahip olduğu görülmüştür (Tablo 3, $p < 0.05$). Ders kurulu genel memnuniyet düzeylerine verilen yanıtların dağılımı ayrıca şekilde gösterilmiştir (Şekil 1). Ankette yer alan "Bu ders kurulunu genel olarak değerlendiriniz." sorusu ile anketteki diğer sorular arasındaki ilişki değerlendirilerek anlamlı bir korelasyon ilişkisi bulunmuş gösterilmiştir (Tablo 4).

Öğrencilerin ilgili kurul sınavı başarı puanları ile genel memnuniyet düzeyleri arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki ($P = 0.02$; $r = 0.93$, Pearson Korelasyon Analizi) olduğu görülmüştür (Şekil 2). Kurul içinde ders yükü en fazla olan 3 dersin (Klinik Bilimlere Giriş, Tıbbi Patoloji, Tıbbi Farmakoloji) ilgili kurul sınavındaki soruların yapılma yüzde değerleri, yapılan anket sonuçları ile beraber değerlendirilmiştir. (Tablo 5). Tıbbi Genetik, Klinik Biyokimya ve Klinik Mikrobiyoloji derslerinin toplam ders yükü içindeki oranı %10'un altında olduğu için bu derslerin ilgili kurul sınavındaki soruların yapılma yüzde değerleri ayrı olarak hesaplanmamıştır. Yapılan her ankette yer alan açık uçlu sorular değerlendirilerek, olumlu geri bildirimler ve düzeltilmesi gereken yönler, kısa bir özet olarak Tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 3. Ders Kurulu Değerlendirme Anketi Soruları ve Verilen Yanıtların Ağırlıklı Ortalama Değerleri

	1. Kurul		2. Kurul		3. Kurul		4. Kurul		5. Kurul	
	Ort±SS	Persentil 25:50:75	Ort±SS	Persentil 25:50:75	Ort±SS	Persentil 25:50:75	Ort±SS	Persentil 25:50:75	Ort±SS	Persentil 25:50:75
1. Ders kurulunun amaç ve öğrenim hedeflerine ulaşıldı.	3.7±0.95	3:4:4	3.1±1.04	3:3:4	3.3±0.87	3:3:4	3.0±0.92	2.25:3:4	3.7±0.81	3:4:4
2. Ders Kurulu süresince ders programına uyuldu.	4.0±0.67	4:4:4	3.5±1.00	3:4:4	3.0±1.13	2:3:4	2.6±1.27	1:3:3	3.0±1.25	2:3:4
3. Ders kurulunda yer alan konuların sırası ve içeriği birbiriyle uyumlu oldu.	4.1±0.74	4:4:5	3.4±1.23	3:4:4	3.3±1.00	2.75:3:4	3.1±0.87	3:3:4	3.9±0.76	3:4:4
4. Ders kurulunun işlendiği dersliklerin/laboratuvarların fiziki şartları yeterliydi.	2.9±1.42	1:3:4	2.7±1.25	2:3:4	3.1±1.08	2:3:4	3.2±1.07	3:3:4	3.5±1.17	3:4:4
5. Derslerde kullanılan görsel-ışitsel araçlar genel olarak özenli hazırlanmıştı.	3.5±1.05	3:4:4	3.3±0.91	3:3:4	3.2±0.82	3:3:4	2.9±0.95	3:3:3	3.4±0.96	3:3:4
6. Teorik ders sayısı öğretici ve yeterliydi.	4.0±0.96	3.5:4:5	3.2±1.28	2:3:4	3.3±1.17	2:3:5:4	3.2±1.21	2.25:3:4	3.9±0.63	3.25:4:4
7. (Varsa) Bu ders kurulunda laboratuvarlar / uygulamalar öğretici ve yeterliydi.	3.2±1.17	2.5:3:4	3.1±1.27	2:3:4	3.2±0.99	2.75:3:4	3.2±1.10	3:3:4	3.2±1.22	3:3:4
8. (Varsa) Bu ders kurulunda bulunan "Mesleki Beceri" eğitimlerimiz öğreticiydi.	3.3±1.18	3:4:4	2.7±1.29	1.5:3:4	3.0±0.92	2:3:4	2.9±1.19	2:3:4	3.1±1.18	2:3:4
9. Bu ders kurulundaki teorik/uygulama derslerindeki tartışmalara aktif olarak katılabilirdim.	3.3±0.93	3:3:4	3.1±1.07	2:3:4	3.2±0.92	3:3:4	2.9±0.97	2.25:3:3.75	3.6±0.88	3:3.5:4
10. Ders kurulundaki öğretim üyeleri ile iyi bir iletişim kurabilirdim.	3.8±0.96	3:4:4.5	3.7±1.03	3:4:4	3.5±0.92	3:4:4	3.2±0.99	3:3:4	3.8±0.79	3:4:4
11. Bu ders kurulu bilgi birikimimi ve davranışlarımı olumlu yönde etkiledi.	3.9±0.74	3:4:4	3.3±1.09	3:3:4	3.4±0.82	3:3.5:4	3.4±0.84	3:3:4	4.0±0.79	3:4:5
12. Anlatılan ders içerikleri ile sınav soruları uyumlu oldu.	3.9±0.90	3:4:4.5	3.0±1.35	2:3:4	2.8±1.06	2:3:4	2.8±1.23	2:3:4	3.8±0.93	3:4:4
13. Bu kurulu genel olarak değerlendiriniz.	3.6±0.75 ¹	3:4:4	2.7±1.00	2:3:3	2.7±1.01	2:3:3.25	2.9±0.91	2:3:3	3.6±0.70 ¹	3:4:4
Kurul Sınavı Başarı Puanı Ortalamaları	75.1±12.3		66.1±13.9		66.4±13.1		64.3±13.9		73.3±10.8	

İlk 12 soru için: Kesinlikle katılmıyorum 1 puan, Katılmıyorum 2 puan, Kısmen katılıyorum 3 puan, Katılıyorum 4 puan ve Kesinlikle katılıyorum 5 puan olacak şekilde ölçeklendirilmiştir. Anketteki her soru için verilen yanıtlar sınıflandırılmıştır. verilen yanıtlar ve karşılık gelen puanları çarpılarak toplam puanlar hesaplanmıştır. Her soru için hesaplanan puanlar ankete katılan kişi sayısına bölünerek her soru için ağırlıklı ortalama değerler elde edilmiştir.

13. soru için: Çok kötü 1 puan, Kötü 2 puan, Orta 3 puan, İyi 4 puan ve Çok iyi 5 puan olacak şekilde ölçeklendirilmiştir. Anketteki her soru için verilen yanıtlar sınıflandırılmıştır. Verilen yanıtlar ve karşılık gelen puanları çarpılarak toplam puanlar hesaplanmıştır. Her soru için hesaplanan puanlar ankete katılan kişi sayısına bölünerek her soru için ağırlıklı ortalama değerler elde edilmiştir.

¹p<0.05 (Kruskal Wallis ve Dunn's çoklu karşılaştırma analizi sonucuna göre diğer kurullar ile karşılaştırıldığında)

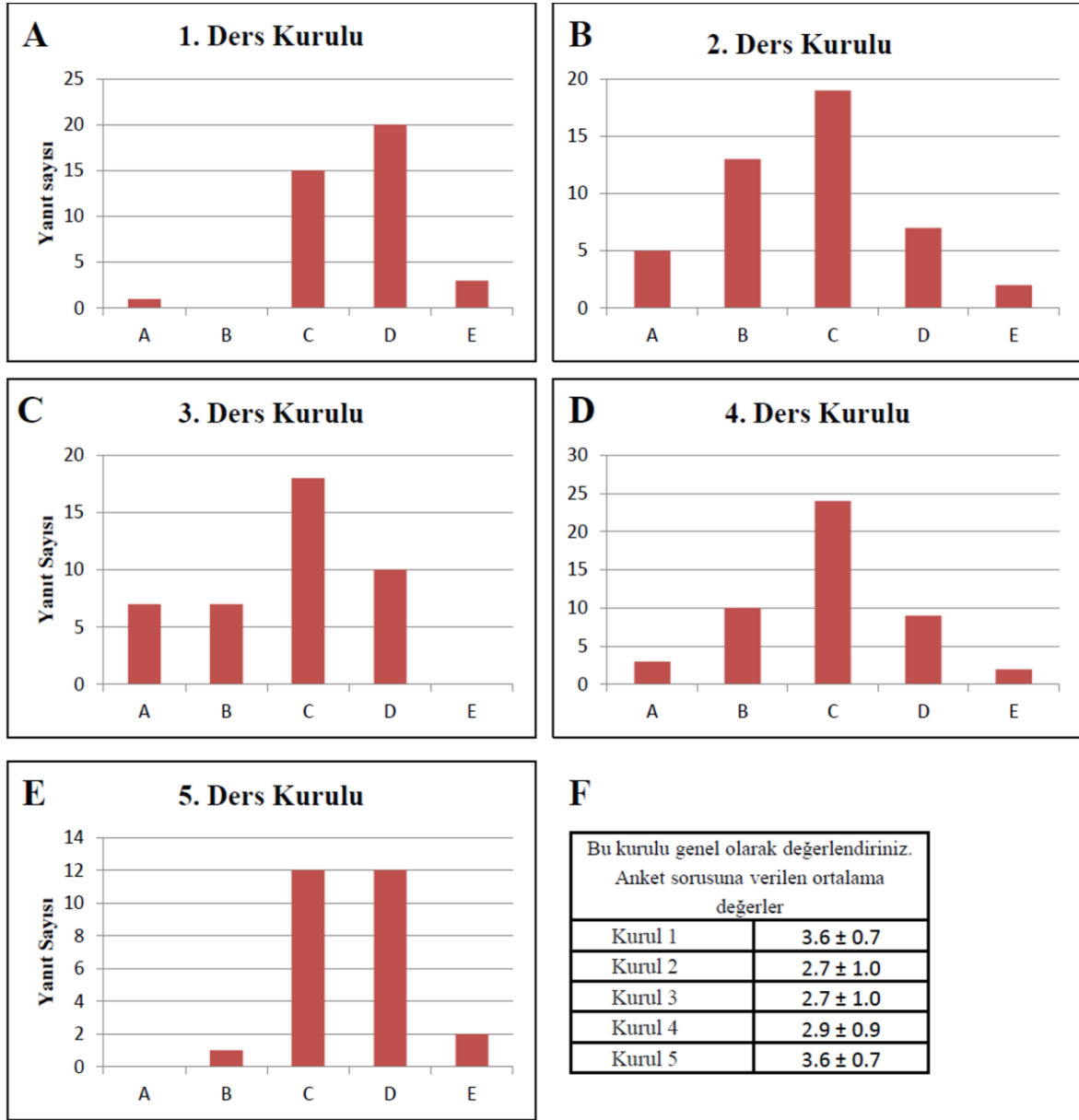
Tartışma

Dönem 3 öğrencilerinin klinik öncesi dersler dışında klinik dersleri de beraber aldıkları için karşılaştırma yapabilmeleri açısından memnuniyetlerinin değerlendirilmesinin önemli olduğu düşünülmüştür. Literatürde staj eğitimlerinin değerlendirildiği çalışmalar ve "probleme dayalı öğrenme" tekniklerinin değerlendirildiği çalışmalar bulunmakla birlikte klinik öncesi teorik eğitimlerin değerlendirildiği anket çalışmalarına daha nadir olarak rastlanmaktadır (6-8).

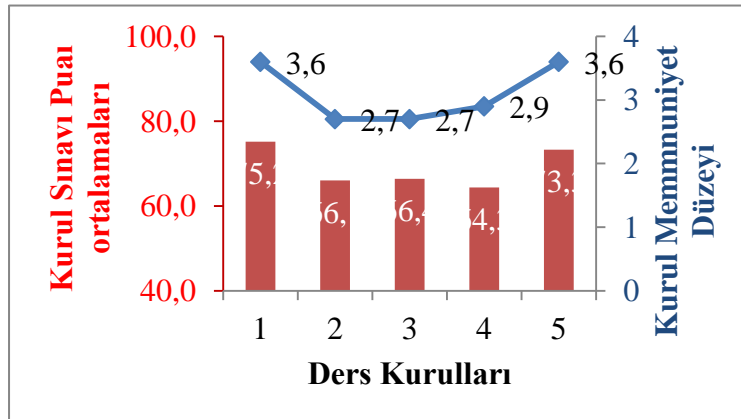
Birinci ders kurulu genel olarak değerlendirildiğinde, öğrencilerin bu ders kurulundan memnun oldukları görülmektedir. Anket sorularına göre öğrencilerin ders kurulunda yer alan konuların sırası ve içeriğinin birbiri ile uyumlu olmasına en yüksek memnuniyet puanını verdikleri görülmektedir. Bu ders kurulunun genel olarak özenli olarak hazırlandığı, kuruldaki teorik ders sayılarının yeterli olduğu ve bu kuruldaki

derslerin düzenli olarak işlendiği görülmektedir. Bunun yanında dersliklerin/laboratuvarların fiziki şartlarının yetersiz olduğu öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Gerçekte ders anlatılan binanın fiziki şartlarının ve dersliklerin yetersiz olduğu, Tıp Fakültesi ve Eğitim Araştırma Hastanesine olan yakın birliktelik nedeniyle hasta ve yakınlarının yaşadığı yoğunluk bilinmektedir. Bu sıkıntıların öğrenciler tarafından anketlere yansımaları, öğrencilerin düşüncelerini paylaşabileceği bir alan yaratılması bakımından değerlidir. Bu ders kurulunda derslerin yoğunluğundan ve sıkışık ders programından şikayetçi oldukları, açık uçlu sorulardan öğrenilmiştir.

İkinci ders kurulu öğrenciler tarafından ortalamanın üstünde bir memnuniyet puanı ile değerlendirilse de birinci ders kurulu ile karşılaştırıldığında düşük bir memnuniyet düzeyi olduğu görülmektedir. Bu kurulda anlatılan derslerin birinci ders kuruluna göre daha yüksek oranda klinik dersler içerdiği görülmektedir (Tablo 1). İkinci ders kurulunda öğrenciler, öğretim üyeleri ile iyi iletişim kurabildiklerini belirtmişlerdir.

Şekil 1. Anket yapılan yapılan ilk 5 kurulda “Bu kurulu genel olarak değerlendiriniz.” sorusuna verilen yanıtların dağılımını gösteren şekiller ve ortalama değerler.

Şekil 2. MSKÜ Tıp Fakültesi Dönem 3 Öğrencileri Kurul Sınavı başarı puan ortalama değerleri (Kırmızı bar grafik Sol dikey eksen) ve Kurul Genel Memnuniyet Düzeyleri Ortalama Değerleri (Mavi çizgi grafik, Sağ dikey eksen)

Tablo 4. Ders Kurulu Genel Memnuniyet Düzeyi ile Anket Soruları arasındaki benzerlik ilişkisi

	1. Kurul	2. Kurul	3. Kurul	4. Kurul	5. Kurul
1. Ders kurulunun amaç ve öğrenim hedeflerine ulaşıldı.	0.36*	0.61**	0.45**	0.72**	0.46*
2. Ders Kurulu süresince ders programına uyuldu.	0.15	0.12	0.32*	0.58**	0.39*
3. Ders kurulunda yer alan konuların sırası ve içeriği birbiriyle uyumluydu.	0.34*	0.38**	0.50**	0.47**	0.25
4. Ders kurulunun işlendiği dersliklerin/laboratuvarların fiziki şartları yeterliydi.	0.23	-0.15	0.27	0.32*	0.01
5. Derslerde kullanılan görsel-işitsel araçlar genel olarak özenli hazırlanmıştı.	0.52**	0.19	0.31*	0.46**	0.10
6. Teorik ders sayısı öğretici ve yeterliydi.	0.33*	0.37*	0.41**	0.49**	0.40*
7. (Varsa) Bu ders kurulunda laboratuvarlar/uygulamalar öğretici ve yeterliydi.	0.23	0.00	0.39*	0.41**	0.24
8. (Varsa) Bu ders kurulunda bulunan “Mesleki Beceri” eğitimlerimiz öğreticiydi.	-0.08	0.10	0.27	0.20	0.48*
9. Bu ders kurulundaki teorik/uygulama derslerindeki tartışmalara aktif olarak katılabildim.	0.04	0.18	0.24	0.35*	0.35
10. Ders kurulundaki öğretim üyeleri ile iyi bir iletişim kurabildim.	0.27	0.52**	0.53**	0.58**	0.23
11. Bu ders kurulu bilgi birikimimi ve davranışlarımı olumlu yönde etkiledi.	0.54**	0.75**	0.62**	0.73**	0.50**
12. Anlatılan ders içerikleri ile sınav soruları uyumluydu.	0.36*	0.56**	0.46**	0.73**	0.36
13. Bu kurulu genel olarak değerlendiriniz.	1	1	1	1	1

Tabloda “Pearson Korelasyon Katsayısı” gösterilmiştir. * p<0.05 ve ** p <0.01

Tablo 5. MSKÜ Tıp Fakültesi Dönem 3 Öğrencilerinin Ders Başarı Yüzde Değerleri ve Ders Kurulu Sınav Ortalamaları

	Kurul Sınavında Derslerin Doğru Yanıtlanma yüzdesi			Ders Kurulu sınavları ortalamaları	Ders Kurulu Genel Memnuniyeti
	Patoloji	Farmakoloji	Klinik Bilimlere Giriş		
1. Kurul	79.7±14.5	75.1±15.7	63.8±15.3	75.2±12.3	3.6±0.75
2. Kurul	79.0±13.0	79.0±13.5	59.9±12.5	66.1±13.9	2.7±1.00
3. Kurul	70.0±12.9	81.9±13.7	65.1±11.8	66.4±13.1	2.7±1.01
4. Kurul	66.6±15.0	72.6±16.1	63.1±11.9	64.3±13.9	2.9±0.91
5. Kurul	70.8±13.2	80.9±12.8	71.6±11.6	73.3±10.8	3.6±0.70

Öğrencilerin bu ders kurulunda birinci ders kurulunda olduğu gibi dersliklerin/laboratuvarların fiziki şartlarının yetersiz olduğunu belirttikleri görülmüştür. Bunun yanında açık uçlu sorulardan öğrenildiği kadarıyla bazı staj programlarının zaman zaman verimli geçmediği belirtilmektedir. Öğrencilerin bu kurul hakkında ankette sorulan belirleyici sorulara üç ve üzerinde puan vermelerine rağmen, almış oldukları bu kurulu genel olarak değerlendirdikleri anketin son sorusuna daha düşük

bir puan verdikleri görülmektedir. Memnuniyetsizliğin altında yatan temel nedenlerden birinin binanın ve dersliklerin fiziki şartların yetersiz oluşu olduğu düşünülmektedir.

Üçüncü ders kurulunda, ikinci ders kuruluna olduğu gibi öğrenciler tarafından ortalamanın üstünde bir puan verilmiş olsa da birinci kurulla karşılaştırıldığında daha düşük bir genel memnuniyet düzeyi olduğu görülmüştür. Üçüncü ders kurulunda öğrencilerin ikinci ders kurulunda

Tablo 6. MSKÜ Tıp Fakültesi Dönem 3 Öğrencilerinin açık uçlu sorulara verdiği yanıt özetleri

Olumlu geri bildirimler	Geliştirilmesi gereken yönler
<ul style="list-style-type: none">• Öğretim üyelerinin öğrenciler ile kurdukları ilişki / özveri• İlgi çekici dersler / iyi seçilmiş konular• Sınav öncesi verilen boşlukların yararlı olması• Öğretim üyelerinin yeterliliği• PDÖ eğitimleri	<ul style="list-style-type: none">• Ders programının düzenli uygulanmaması (ders değişiklikleri)• Ders bütünlüğünün sağlanmadığının düşünülmesi (ders içeriklerinin aşırı yüklü olması) / ders notlarının bırakılmaması• Laboratuvar derslerinin eksikliği / fiziksel şartların yetersizliği• Klinik stajlardaki belirsizlikler / pratik uygulamalardaki yetersizlikler / öğrenim hedeflerinin belirlenmemiş olması• Sınav haftalarındaki ders yoğunlukları / üst üste anlatılan dersler• Ulaşım sıkıntıları• Anlatılan bazı ders içerikleri ile sınav soruları arasındaki uyumsuzluklar• Sınav soruları üzerinde özen gösterilmemesi / geç açıklanması

olduğu gibi öğretim üyeleri ile iyi bir iletişim kurabildikleri görülmüştür. Üçüncü ders kurulu ile birlikte ilerleyen kurullarda, birinci ve ikinci ders kurullarında görülen dersliklerin ve laboratuvarların fiziki şartlarının yetersizlikleri hakkında olumsuz görüşün düzelmeye başladığı net bir biçimde görülmektedir. 2015–2016 Eğitim öğretim döneminin ikinci yarısında fiziki şartları daha yeterli bir binaya taşınmasının ve dekanlığın fiziki şartları iyileştirmeye yönelik adımlarının öğrenciler üzerinde yarattığı olumlu geri bildirim açıkça görülmektedir. Bu kurulda öğrencilerin sınav soruları ile anlatılan ders içerikleri arasında uyumu değerlendiren soruya için altında bir memnuniyet puanı verdiği görülmüştür. Bu kuruldaki genel memnuniyetsizlik düzeyini etkileyen en önemli faktörün sınav sorularında yaşanan bu uyumsuzluk durumunun olduğu düşünülmüştür.

Dördüncü ders kurulu anketleri incelendiğinde, ikinci ve üçüncü kurullara kıyasla daha yüksek bir memnuniyet düzeyi görülmektedir ancak yine de birinci ders kurulu kadar yüksek bir memnuniyet düzeyi olmadığı görülmüştür. Dördüncü ders kurulunda öğrenciler aldıkları derslerin bilgi birikimi ve davranışlarına olumlu yönde etki ettiğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Bu kurulda ders programına uyulmaması zorunlu ders değişikliklerinin memnuniyet düzeylerini olumsuz şekilde değiştirdiği görülmektedir. Dördüncü ders kurulunu değerlendiren öğrencilerin üçüncü ders kurulu ile karşılaştırıldığında ankette sorulan belirleyici sorularını daha olumsuz bir şekilde değerlendirmelerine rağmen anketin son sorusunda sorulan genel memnuniyet düzeyine daha yüksek

bir puan verilmiştir. Bu kurulda böyle bir değerlendirmenin yapılmasının dördüncü ders kurulunun üçüncü ders kuruluna göre daha fazla sayıda ders içermesi, daha uzun sürmesi bu nedenle de anlatılan derslerin öğrencinin bilgi birikimi ve davranışları üzerine daha fazla katkı yaptığı düşünülmektedir.

Beşinci ders kurulu memnuniyeti değerlendirildiğinde birinci ders kurulundakine benzer yüksek bir memnuniyet düzeyinin var olduğu görülmüştür. Beşinci ders kurulunda, öğrenciler dördüncü ders kurulunda olduğu gibi derslerin bilgi birikimi ve davranışlarına olumlu yönde etki ettiğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Bu faktörün genel memnuniyet düzeyleri üzerinde belirgin bir olumlu etkisinin olduğu açıktır. Öğrenciler bu kurulda ders programına uyulmadığını, böylece yapılan zorunlu ders değişikliklerinin memnuniyet düzeylerine olumsuz bir şekilde etki ettiğini belirtmektedir. Tıp Fakültesinin fiziki şartlarının ve dersliklerinin iyileştirilmesinin öğrenciler üzerinde olumlu etki ettiği görülmektedir.

Ders kurulu hakkındaki genel memnuniyet düzeyi hakkında fikir verdiği düşünülen 13. soru ile kurul sınavı başarı puanları arasında istatistiksel olarak güçlü bir pozitif doğrusal ilişki olması dikkat çekicidir. Bu sonuç öğrencilerin memnuniyetlerinin sınav başarısına yansıdığını düşünebilir ancak memnuniyet anketlerinin sınavdan sonra yapıldığı göz önüne alındığında; sınav sonuçlarının, öğrenci memnuniyetleri üzerinde daha büyük bir etkisinin olabileceğini düşündürmüştür. Ders kurulu hakkındaki genel memnuniyet düzeyi hakkında fikir verdiği düşünülen 13. soru ile ankette yer alan diğer sorulara verilen yanıtlar arasında benzerlik ilişkisi gösterenler değerlendirilmiştir. Bu benzerlik analizinin değerlendirilmesi ile o kurulun genel memnuniyet düzeyine etki eden faktörlerin gösterilmesi hedeflenmiştir. Birinci ders kurulunda genel memnuniyet düzeyi ile en yüksek korelasyon ilişkisi gösteren sorusunun, “Bu ders kurulu bilgi birikimimi ve davranışlarımı olumlu yönde etkiledi.” olduğu görülmüştür. Diğer ders kurulları da değerlendirildiğinde bu soru ile en yüksek ilişki gösterdiği görülmüştür. Buna göre öğrencilerin anlatılan kuruldaki memnuniyetleri üzerindeki etkili faktörün öğrencilerin bilgi birikimi ve davranışları üzerinde olumlu etkili olması gerektiği görülmüştür. bu nedenle kurul derslerinin anlatılması sırasında bu faktöre özellikle dikkat edilmesi gerektiği düşünülmüştür. Bu faktörün “Anlatılan ders içerikleri ile sınav soruları uyumluydu.” sorusundan daha yüksek benzerlik özelliği gösterdiğinin değerlendirilmesi son derece çarpıcı bir bulgudur. Öğrencilerin ders kurulu sınavında sorulan sınav sorularının anlatılan dersler ile uyumlu olmasının sağlayacağı fayda düşünüldüğünde, memnuniyet üzerinde en etkili olması beklenmiştir. Bu çarpıcı durum, tıp eğitimi

ile kazanacakları beceri ile toplum üzerinde sağlayacakları insani faydanın önemini öğrenciler tarafından anlaşıldığının gösterilmesi bakımından önemli olabilir. Bu durumun diğer dönemlerde de gösterilmesi ve yıllar içinde karşılaştırılması değerli olacaktır. Öğrencilerin ders kurulu hakkındaki genel memnuniyeti üzerine etki eden faktörler üzerinde yapılan çalışmalardan elde edilen bilgiler incelendiğinde öğrenci eğitici ve kurum değişkenlerine bağlı olduğu subjektif yönelimler içerdiği bilinmektedir (11.12). Tıp eğitiminin kalitesinin artırılması için klasik teorik dersler dışında öğrencilerin bilgi birikimlerinde ve davranışlarında değişiklik oluşturabilecek derslerin oluşturulmasına yönelik çalışmalar. bu derslerin başarı düzeylerinin etkisine yönelik çalışmalar devam etmektedir (13-15).

Öğrencilerimizin açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde, öğretim üyelerinin öğrenciler ile kurdukları özverili ilişkiye, kurul içinde ilgi çekici derslerin yer almasına, kurul özelinde seçilmiş konuların özenli olmasına. sınav öncesi verilen çalışma saatlerinin faydalı olduğuna ve dersi anlatan öğretim üyelerinin yeterliliğini olumlu olarak değerlendirmektedirler. Bunun yanında düzeltilmesi ve iyileştirilmesi gereken konular hakkında verilen geribildirimler değerlendirildiğinde, ders programının düzenli uygulanmasının önemli olduğu, bazı dersler için bütünlüğün sağlanmadığını, bazı ders içeriklerinin aşırı yüklü olduğu, güncel kaynak ve ders notlarına ulaşmakta zorluk çektiklerini, bazı kurullarda laboratuvar derslerinin nispeten azlığını, zaman zaman klinik staj programlarındaki aksaklıklar olduğunu, bazı ders içerikleri ile bazı kurullarda sınav soruları arasındaki uyumsuzluklar olduğunu ifade etmişlerdir.

Anket sonuçlarından elde edilen veriler. 2015–2016 Eğitim- Öğretim yılı içerisinde Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu üyelerinin, Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı Başkanının, Dekan ve Dekan Yardımcılarının katıldığı toplantılarda değerlendirilmiştir. Elde edilen bilgiler ışığında eksiklerin düzeltilmesi yönünde çözüm önerileri (örneğin fiziki şartların iyileştirilmesi. ders saatlerinin düzenlenmesi gibi) yönetime sunulmuştur. İfade edilen öneriler doğrultusunda idare tarafından düzenlemeler yapıldığının görülmesi çalışmalarımızın etkin olduğunu düşündürmektedir. Ayrıca anketlerden elde edilen sonuçlar Öğretim üyelerinin büyük çoğunluğunun katıldığı akademik kurulda sunulmuştur. Sonuçta anket verilerinin daha nitelikli bir eğitim verilmesi ve fakültemizin Tıp Eğitiminin akreditasyonu çalışmalarına fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Kısıtlamalarımız

Bu çalışmadaki sonuçlar ankete katılan gösteren öğrencilerin fikirlerini yansıtmaktadır. Tam katılım

sağlanamamış olmakla birlikte öğrencilerin fikirlerini genel olarak yansıttığı düşünülmektedir.

Bu çalışmadan elde edilen sonuçların MSKÜ Tıp Fakültesi Dönem 3 öğrencilerinin ders kurulları hakkındaki memnuniyet düzeylerini göstermektedir. Ancak bu faktörler her Tıp fakültesinde farklı olabilir. Bu nedenle her fakültenin kendi özelinde memnuniyet düzeylerini belirleyen faktörleri ve başarıları üzerine etkilerinin değerlendirmeleri gerektiği düşünülmektedir.

Son ders kurulunun, bu anket kapsamında değerlendirilememiş olmasının nedeni öğrencilerin ders kurulu sınavından sonra ulaşılabilen olmasıdır. Bu bizim çalışmamızın bir limitasyonudur.

Dilek ve Temenniler

Bu çalışmanın sonuçlarının MSKÜ tıp eğitiminin kalitesini artırabileceği düşünülmüştür. Anket sorularında. uygulanma biçiminde yapılacak iyileştirmeler ve düzenlemelerle daha verimli sonuçlar alınabileceği düşünülmüştür. Ayrıca gerek dönemler arası gerekse ilerleyen yıllarda elde edilecek sonuçlarla karşılaştırma olanağı sağlayacak değerli bilgiler edinildiği düşünülmüştür. Benzer anketlerin diğer üniversiteler tarafından da yapılması ve yayınlanması da üniversiteler arasında eğitimin karşılaştırmasına imkan sağlayabilecektir. Bu tarz çalışmalardan elde edilen sonuçların şeffaf bir şekilde yönetim ve öğretim üyeleri ile paylaşılmasının değerli olduğu düşünülmektedir.

Teşekkür

MSKÜ Tıp Fakültesi Dekanlığına. Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu'nun üyelerine. Yrd. Doç. Dr. Ceren UĞUZ GENÇER'e ve Yrd. Doç. Dr. Hasan TETİKER'e katkıları için teşekkür ederiz.

Etik Kurul Onayı: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 26.10.2016 tarih ve 2 sayılı onayı ile alınmıştır.

Kaynaklar

1. Bakanlar Kurulu 2007/12149 Sayılı Kararı. Resmi Gazete. 2007/26551http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/06/20070613-4.htm erişim tarihi:01/02/2017.
2. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim- Öğretim Ve Sınav Yönergesi. 2016. https://kms.kaysis.gov.tr/Home/Goster/65833 erişim tarihi:01/02/2017.
3. Christensen L. Karle H. Nystrup J. Process-outcome interrelationship and standard setting in medical education:the need for a comprehensive approach. Med Teach. 2007;29:672–7.
4. World Federation of Medical Education (WFME). Basic Medical Education. WFME Global Standards for Quality Improvement. New edition 2012. revised. 2015. http://wfme.org/standards/bme/78-new-version-2012-

- quality-improvement-in-basic-medical-education-english/file erişim tarihi:01/02/2017.
5. Jones R, Higgs R, De Angelis C, Prideaux D. Changing face of medical curricula. *Lancet*. 2001;357:699–703.
 6. Sarıkaya Ö, Gülpınar MA, Keklik D, Kalaça S. Öğrencilerin Sesini Dinlemek:Eğitimin Öğrenciler Tarafından Değerlendirilmesi. *Tıp Eğit Dün*. 2002;9:6–12.
 7. Çelebiler NY, Süzen B, Şendağ R ve ark. Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi 4-5-6. Sınıf Öğrenci Memnuniyeti Düzeyi Değerlendirilmesi. *Düzce Üni Sağlık Bil Enst Derg*. 2013;3(1):1 – 9.
 8. Edirne T, Deveci A, Kulusarı A, Can T. Tıp Fakültesi Dönem 2 Öğrencileri ve Tıp Eğitimi. *Van Tıp Derg* 2008;15(1):18–22.
 9. Turan-Özdemir S, Cankur NŞ, Kurt MA. Tıp Fakültesi öğrencilerinin anatomi uygulamaları hakkındaki görüşleri: Bir geri bildirim örneği. *Uludağ Üni Tıp Fak Derg*. 2001;27:1–8.
 10. Murat Ö, Kavaklı A, Kuş İ, Songur A, Zararsız İ, Sarsılmaz M. Tıp Öğrencileri Nasıl Bir Anatomi Eğitimi İstiyor? *Tıp Eğit Derg*. 2003; 10:7–14.
 11. Alimoğlu MK, Gürpınar E, Şenol Y, Çubukçu S, Aktekin M, Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem I Öğrencilerinin Probleme Dayalı Öğrenim Uygulamaları Konusundaki Memnuniyetleri. *Tıp Eğit Dün*. 2004;14:8–14.
 12. Bolliger, Doris U; Wasilik O. Factors influencing faculty satisfaction with online teaching and learning in higher education. *Distance Educ*. 2009;30:103–16.
 13. Butt BZ, Rehman KU. A study examining the students satisfaction in higher education. *Procedia - Soc Behav Sci*. 2010;2:5446–50.
 14. Antepohl W, Herzig S. Problem-based learning versus lecture-based learning in a course of basic pharmacology: A controlled, randomized study. *Med Educ*. 1999;33:106–13.
 15. Colliver JA. Effectiveness of problem-based learning curricula: research and theory. *Acad Med*. 2000;75:259–66.